O‘RTA MAXSUS VA PROFESSIONAL TA’LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN AVTOMOBILLAR TUZILISHI VA ULARGA TEXNIK XIZMAT KO‘RSATISH VA TA’MIRLASH FANIDAN MALAKATEST SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta’lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Avtomobillar tuzilishi va ularga texnik xizmat ko‘rsatish va ta’mirlash talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo‘llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me’yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko‘nikma darajalri, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me’yoriy asoslar

1.O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentyabrdagi “**Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida**”gi **572**-sonli qarori qarori.

2. Fan dasturi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2025-yil 18-avgustdagi 47-q/q-sonli hamda Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining 2025-yil 18-avgustdagi 40-q/q-sonli “Umumta’lim fanlarini kasbiy ta’lim yo‘nalishiga mos tanlov fanlari orqali o‘qitishni tashkil etish to‘g‘risidagi” qo‘shma qaroriga muvofiq joriy etilgan.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Avtomobillar tuzilishi va ularga texnik xizmat ko‘rsatish va ta’mirlash

1. Avtomobil umumiy tuzilishi
2. Dvigatel
3. Avtomobillarga TXK .

IV. Baholanadigan mazmun sohalar va konstuktlar

T/r	Mazmun sohalar	Konstruktlar	Ulushi (%)	Testlar soni
1	Avtomobillarning umumiy tuzilishi.	Avtomobillar klassifikatsiyasini bilishi, avtomobillarning umumiy tuzilishini, agregat, tizim, mexanizm, detal, dvigatelaril to‘grisidagi bilimlarni bilishi kerak va amaliyotda qo‘llay olish ko’nikmasiga ega bo‘lishi lozim.	22.5 %	9 ta
2	Dvigatel	Dvigatelning umumiy tuzilishi va asosiy ko‘rsatkichlarini bilishi, mexanizm va tizimlarini, krivoship–shatun mexanizmi, gaz taqsimlash mexanizmini, sovutish tizimini, moylash, karbyuratorli va injektorli dvigatelning ta’minlash, gaz ballon qurilmali dvigatellar, dizel dvigatellarining ta’minlash tizimi to‘grisidagi bilimlarni bilishi kerak	35 %	14 ta
3	Avtomobillarga TXK	Avtomobillarga texnik xizmat ko‘rsatishning mavjud tizimi, avtomobil dvigateligaTXK, avtomobil elektr va elektron jihozlariga TXK, avtomobil shassisiga TXK to‘grisidagi bilimlarni bilishi va amaliyotda qo‘llay olishi kerak	42.5 %	17

V. Baholanadigan kognitiv ko‘nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	**Bilish**	Fanga doir nazariy ma’lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20
2.	**Qo‘llash**	O‘zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta’limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	60
3.	**Mulohaza qilish**	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog‘liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	20

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To‘rtta variantdan bittasi to‘g‘ri bo‘lgan muqobil javobli yopiq test

2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to‘g‘rilarini topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to‘g‘ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VII. Baholash mezoni va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to‘g‘ri javob 2 ball, noto‘g‘ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

VIII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat’iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko‘chirish, yordam so‘rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Inklyuziya va moslashtirish

Alohida ta’limga ehtiyoji bor talabgorlar uchun qo‘shimcha 15 % vaqt beriladi. Shuningdek, topshiriqlarning berilish shakli va turi ham ularga mos va qulay shaklda taqdim etiladi.

Ko‘rish sohasida imkoniyati cheklangan talabgorlar savollarni o‘qib berishi uchun maxsus texnik yordamchi bilan kelishiga ruxsat etiladi, faqat savolning to‘g‘ri javobini aytishi mumkin emas.

X. Tavsiya etilgan adabiyotlar

1. J.R.Kulmuxamedov, Avtomobillar tuzilishi va ularga texnik xizmat ko‘rsatish, ta’mirlash Toshkent-2021 yil,

2. A.N.Umurzoqov, Avtomobillar tuzilishi va ularga texnik xizmat ko‘rsatish, ta’mirlash Toshkent-2012 yil,

3. A.N.Umurzoqov, Avtomobillar tuzilishi va ularga texnik xizmat ko‘rsatish, ta’mirlash Toshkent-2012 yil,

4. *Н.Н. Виипяков и ар.* Автомобиль. Основы конструкции. М., l986.

5. А.М. Иванов и ар. Основы конструкции автомобиля. М., 2005.

6. Н.I. Бпейз. Автомобильные карбюраторы, бензонасосы, фильтры. М., l967

7. Е.I. Iрuзорьев и ар. Газобалонные автомобили. М., l989

8. D.R. Qulmuhamedov va boshqalar. Avtochilangarlik. T., 2003.

9. *D.R. Qulmuhamedov va boshqalar*. Avtomobillar va dvigatellarni ta'mirlash. T., 2003.

10. Двигатели внутренного сгорания: Системы пормневых и комбинированных двигателей. Под ред. Орлина А.С., Круглова M.F. M., l985.

11. DAEWOO Damas. Руководство по ремонту и техническому обслуживанию. Бимкек, 2000.

12. Двигатели внутреннего сгорания: Устройство и работа пормневых и комбинированных двигателей. Под ред. Орлина А.С., Круглова M.F. M.,